

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.

Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 300
Uprava:
Marijin trg 8. — Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Vlada in socijalni demokrati.

PREMOŽENJE KOMUNISTIČNIH SINDIKATOV BO PRIPADLO SOC. DEM. ORGANIZACIJAM.

Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Vlada je pristala v to, da ves inventar in vse premoženje komunističnih sindikatov preide v roke socijalno-demokratskih organizacij. Socijalni demokrati so se zelo potegovali za tako odločitev, ki jo pošteno delavstvo odločno obsoja kot strankarski akt. S tem je hotela vlada utrditi pozicijo socijalnih demokratov med delavstvom, pa je dosegla ravno nasprotno. Nekateri soc. dem. voditelji, med njimi kakor zatrjujejo tudi posl. Divac, so bili naziranj, da se mora premoženje sindikatov izročiti posebnemu neutralnemu delavskemu odboru z nalogo, da se denar pod nadzorstvom ministrstva za socijalno politiko uporabi izključno le v soci-

jalne in humanitarne svrhe onega delavstva, ki si je denar s težkim, trudopolnim naporom skupaj nabralo, kar bi bilo edino pravilno. Toda zmagala je strogo vladna struja, ki bo komunistični denar porabila za agitacijo v korist soc. dem. stranke, ki se v zadnjem času pogaja s stranko centuramašev v svrhu spojitve v skupno jugosl. socijalistično stranko. Ta stranka, protežirana od vlade, bo imela nalogo pridobiti komuniste za se. Ker je prehitro nastopila z odprtimi kartami, ji bo to le škodovalo in se je radi tega že pojavil v delavskih vrstah močan odpor proti socijalpatrijotom. Slab vtis napravila na delavstvo zlasti dejstvo, da policija priporoča delavcem, ki imajo v zadnjem času opraviti z njo radi zaslišavanja, da naj se organizirajo v tej stranki.

Razveljavljeni komunistični mandati.

Beograd, 4. avg. Verifikacijski odsek je na svoji poslednji seji odločil, da se razveljavijo mandati komunističnih poslancev razen mandatov Vlade Markovića, Danka Matunića in Etema Bulbulovića, ki so še pred sprejetjem zakona o zaščiti države izstopili iz komunističnega kluba. Po točilo verifikacijskega odseka se je pretresalo na današnji popoldanski seji skupščine. K temu vprašanju so govorili Momčilo Ivanić, ki se je izrazil proti poročilu verifikacijskega odseka, nato pa dr. Zarko Miladinović (radikalec), ki je govoril v prilog tega poročila, toda tako, da se uničijo vsi mandati, torej tudi mandati gori omenjenih treh bivših komunističnih poslancev. Proti poročilu verifikacijskega odseka je govoril tudi republikanec Gjonović. Po kratki pojasnitvi poročila poslancev Magovčevića je predsednik prekinil sejo, da bi se radikalna in demokratska stranka mogli zediniti glede vprašanja o mandatu omenjenih treh bivših komunističnih poslancev. Radikalci so sklenili na svoji seji, ki je bila v tem času, da se zahteva uničenje mandatov tudi glede treh bivših komunističnih poslancev, dočim so demokrati svojim članom dali proste roke, da glasujejo po svojem osebnem prepričanju. Ko se je seja zopet odprla, je dr. Vojislav Janjić prečital formulirani predlog dr. Zarka Miladinovića in devetih drugih poslancev, da se uničijo tudi mandati gori omenjenih treh komunističnih poslancev. Vojislav Lazić (zemljoradnik) je zahteval, da se uničijo komunistični mandati popolnijo z naslednjimi iz njihovih listin. V dvorani nastane velik nemir in smeh. Predsednik je naznanil, da bo skupščina sklepala o tem, ali se bo predlog dr. Zarka Miladinovića dal na glasovanje. Posl. Korkut (musliman) veli, ako se predlog odseka zavrne, se mora po poslovniku vrniti na ponovno pretresanje. Protestira proti temu postopanju, ker pomenja kršenje poslovnika. Predsednik pravi, da je skupščina z resolucijo sprejela ta poslovnik in da more skupščina z resolucijo sklepati tudi o tem,

ali bo ta predlog sprejela na glasovanje. Ako smo imeli to prakso, se je moram kot predsednik držati. Nato preide odsek na glasovanje. O odsekovem predlogu se glasuje točko za točko in so bile vse tri točke sprejete z večino glasov. Potem se glasuje o predlogu g. dr. Miladinovića in je večina glasovala za predlog. Nato govorijo poslanec Lazić in podaja izjavo zemljoradniškega kluba, da se ne strinja s tem delom. (Velik nemir v dvorani.) Predsednik zaključuje sejo ob 17.45. prihodnjo pa bo odredil pismo.

SPOR RADI TREH KOMUNISTIČNIH POSLANCEV.

Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Kakor doznava naš poročevalec, so radikalci nastopili proti sklepu verifikacijskega odbora, da oni trije komunistični poslanci, ki so izstopili iz komunistične stranke še pred sprejetjem zakona o zaščiti države, obdrže mandate, zaradi tega, ker so doznali, da so se omenjeni trije komunistični poslanci obvezali stopiti v demokratski klub za slučaj, da jim isti pripomore do tega, da lahko obdrže svoje mandate. Torej je igrala tudi pri tem vprašanju strankarska strast prvo vlogo. Pri celi stvari ni bilo merodajno vprašanje, ali je v skladu z ustavo in zakoni, da se jim odvzamejo oz. neodvzamejo mandati, marveč korist stranke. Komunistični trije poslanci, ki jih je komunistični poslanski klub proglasil za izdajalce proletarske diktature, so s tem, da jim tudi očiščeni izstop iz stranke ni pomagal, da bi si obdržali mandate, prišli v jako neprijeten položaj. Danes jim je žal in izjavljajo, da bi, ako bi to prej vedeli, tega nikdar ne bili storili. Oni so izstopili iz komunistične stranke samo radi tega, ker so se bali bede, v katero zaidejo, ako izgube mandate in se jim na drugi strani ne bi nudilo nikakega zaslužka, ker se bo komunisti bivšega poslanca gotovo vsak podjetnik branil sprejeti v službo.

Pokrajinski namestnik v Rog. Slatini in Mariboru.

Maribor, 5. avgusta. Gospod pokrajinski namestnik minister Ivan Hribar se je včeraj ob 17. odpeljal iz Celja proti Rogški Slatini. Ob čisti, kjer se je vozil, so bile hiše okrašene z narodnimi zastavami. Mestom se je zbiralo ob potu občinstvo, in je gospoda namestnika prav prisrčno pozdravljalo, tako posebno v St. Jurju in v Šmarjahu, kjer so ga navdušene mladenke obsipale s cvetjem. Posebno slovesen in prisrčen je bil sprejem v Rogški Slatini. Kljub dežju je velika množica domačega prebivalstva in zdraviliških gostov pričakovala prihod gospoda pokrajinskega namestnika. Ob zvokih godbe se je med špalirjem ognjegašcev in Sokolov pripeljal gospod namestnik ob 19 pred zdravilišče. Tu ga je pozdravil najprej vodja okrajnega glavarstva v Ptuju g. okr. glavar dr. Pirkmayer, nato župan Rogške Slatine g. Bizjak, ravnatelj zdravilišča g. dr. Šater in v imenu duhovščine rogaški dekan g. Salamun, potem pa imenom županov rogaškega okraja najstarejši župan tega okraja g. Vinko Zurman iz Sv. Trojice pri Slatini, ter končno še g. dr. Ivan

Šorli v imenu okrajnega zastopa. Za vse pozdrave se je gospod pokrajinski namestnik zahvalil ter je koncem svojega govora pozval navzočne zastopnike, da vzkliznejo našemu najvišjemu predstavniku državne misli in našega edinstva kralju Petru in prestolonasledniku Aleksandru navdušeni prisrčni »Živio«. Vabilu gospoda namestnika so se zbrani navdušeno odzvali. Ob 20 je gospod minister soprogo priredil čajanko v zdravilišču ter se je ob tej priliki s povabljenimi ljubeznjivo razgovarjal skoro do 22. Danes 5. t. m. je gospod minister ob 6.30 odpotoval iz Rogške Slatine preko Vojnika v Maribor.

Maribor, 5. avgusta. (Izv.) Na svojem potovanju po Sloveniji je g. pokrajinski namestnik danes okoli 9. ure dospel v Maribor. Mesto kaže svečano lice. Na vseh javnih in izredno številnih zasebnih poslopih vzhajajo zastave v naših državni in narodnih barvah. G. namestnik je kmalu po svojem prihodu pričel sprejemati številne deputacije civilnih in vojaških oblasti, duhovščine in raznih prosvetnih društev in korporacij, nadalje za-

stopnike raznih strank, Nemcev itd. Z vsemi se je ljubeznjivo razgovarjal. Ob 1. uri 30 min. je bil skupni banket gostov v dvorani južnega kolodvora. Na banketu so govorili g. namestnik, knezožof Napotnik, mariborski župan Grčar i. dr. razne napitnice, katere so navzoči sprejeli z živahnim odobravanjem. Popoldne se je odpeljal g. namestnik v St. Lenart, kjer je bil sprejem zelo prisrčen; v večernih urah se je zopet vrnil v Maribor, kjer prenočuje.

SOCIJALNI DEMOKRATI PRI PAŠIČU.

Beograd, 4. avgusta. Danes predpoldne je ministrski predsednik Pašić sprejel socijalne demokrate Bukšega, Korača in Divca. Namen poseta je bil v zvezi s prizadevanjem socijalnih demokratov, da se uredi vprašanje delavstva.

POVRATEK ČEŠKOSLOVAŠKEGA POSLANIKA KALINE V BEOGRAD.

Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Poslanik češkoslovaške republike g. dr. Kalina je dospel danes v Beograd.

RAZMEJITEV Z MADŽARSKO.

Beograd, 4. avgusta. Komisija za razmejitev z Madžarsko bo v kratkem začela svoje delo. Za člana komisije je z naše strani določen konjiški polkovnik Vojin Čolak Antić, dosedanji komandant v Baranji.

VPRAŠANJE IZPRAZNITVE BARANJE.

Budimpešta, 5. avgusta. Na današnji seji narodne skupščine je odgovoril zunanji minister Banffy na interpelacije, da je moralo zadnje čase prebivalstvo Baranje pretrpeti več nezakonitih izsiljevanj, ki so bila v nasprotju z mirovno pogodbo. Minister je izjavil, da je storil potrebne korake v tem oziru pri poslaniškem svetu ter pri budimpeštanskem višjem komisarju, da bi se ta izsiljevanja končala. Prosil je tudi budimpeštanske zastopnike vevsel, naj nadzorujejo izpraznitev Baranje, kakor so nadzorovale nekdanje izpraznitev madžarskega ozemlja po Romunih. Odhod jugoslovanskih čet in dohod madžarskih se prične v kratkem. Kar se tiče mnenja interpellanta, da Madžarska ne more privoliti v izpraznitev v vprašanju Zapadne Ogrske, preden Madžarska ne dobi nazaj ozemelj, ki jih ima okupirane Jugoslavija, je izjavil minister, da se strinja z njegovim mišljenjem. To svoje mnenje je minister izrazil tudi že v svojem pismu poslaniškemu svetu. Z madžarskega stališča bo vedno odločno vztrajal na tej zahtevi. Ne bi bilo na mestu, če bi se hotel izraziti o načrtu evakuacije, ker predvideva ta akcija vojaške operacije. Vendar pa je gotovo, da bo dobil višji komisar v Budimpešti tozadevna navodila. Zbornica je sprejela izvajanja zunanjega ministra na znanje, nakar se je seja končala. Naslednja seja bo v torek.

RAZDELITEV ZAKONODAJNEGA ODSEKA.

Beograd, 4. avgusta. V zmislu dnevnega reda se je zakonodajni odsek razdelil v pet pododsekov po devet članov, in sicer: 1. pododsek za revizijo uredb finančnega in trgovinskega ministrstva: predsednik dr. Momčilo Ninčič, podpredsednik dr. Gregor Žerjav, tajnik dr. Halilbeg Hrasnica; 2. pododsek za uredb ministrstva za notranje stvari in prosvete: predsednik Ljuba Jovanović, podpredsednik Jovan Magovčević, tajnik Svetislav Popović; 3. pododsek za revizijo uredb ministrstev za socijalno politiko, narodno zdravje in prehrano: predsednik Fehim Kurbeović, podpreds. Milorad Rajčević, tajnik Pavle Črbrović; 4. pododsek za revizijo uredb ministrstev pravde, ver, vojske in zunanje posle ter ministrskega predsedništva: predsednik Peter Marković, podpredsednik Ilija Šumenković, tajnik Fehim Kurbeović; 5. pododsek za revizijo uredb ministrstev saobračaja, pošte, telegrafa, javnih zgradb, poljedelstva, za šume in rube ter agrarno reformo: predsednik dr. Gregor Žerjav, podpredsednik Veljko Vukičević, tajnik Josip Drofenik. Prilodnja seja zakonodajnega odseka se bo sklicala v dogovoru s predsednikom skupščine.

ZVIŠANJE PREZIDENTOVE PLAČE.

Praga, 5. avgusta. (Izv.) V narodni skupščini se je vložil predlog glede zvišanja prezidentove plače.

Položaj v Mali Aziji.

Grki so v Mali Aziji Turke naposled vendarle odločilno porazili. Zadnja poročila trdijo celo, da se nahajajo grške čete že daleč na poti med Eskā Šehirom in Angoro. Koliko je, si bomo približno predstavljali, če pomislimo, da znaša zračna razdalja med Egejsko obalo, odkoder so pričeli Grki vojno, in Eskā Šehirom okroglo 320 km, med slednjim mestom, kjer začenja angorska železnica in Angoro, sedanjo prestolico kemalistične Turčije, na približno 220 km.

Ozemlje, v katerem se sedaj vrši borba, je pusta, nerodovita planjava, napol pustinja, napol puščava. Tu se ne bo lahko bojevali. Toda Grki stojijo pred težavno nalogo. Ako prenehajo z bojevanjem in ostanejo v zavzetih pozicijah, se utegne vojna nadaljevati brezkončno. Kajti Turki so znani, da znajo odlašati in zavlačevati; v tem oziru so bili mojstri v zadnjih stoletjih svoje zgodovine, kar jim je nemalokrat prineslo koristi ali celo rešitev. Za Grke pa traja vojna že prilično dolgo, ako naj se znova zavleče, jim povzroča to ogromne troške, kakaj vzdrževati vojsko v tuji deželi, malo plodni in z živili nezaloženi, ne bo lahko. Zato je povsem verjetno, da so se v Atenah res odločili, korakati z vso naglico na Angoro in zasedeti to vodilno gnezdo kemalističnega odpora zoper sevresko pogodbo. Vendar pa tudi v tem slučaju ni sigurno, da se bo vojna hitro končala. Kajti vzemimo, da se Grkom, prodrajčim ob železniški progi, res posreči v urnem navalu zavzeti Angoro. Ali kemalisti se morda kljub temu ne bodo podali, marveč nadaljevali vojno v malem, napadali z manjšimi četami na dolgo razpostavljene grške bojne sile. Tak boj stane, kakor kaže izkušnja, zmagovito vojsko ponavadi več truda in žrtve ko redno bojevanje.

Ali pa moremo pričakovati, da bodo kemalisti sklenili z Grčijo mir? Ne potrjene vesti vedo celo poročati, da so se Turki že obrnili za posredovanje v svrhu, da bi se sporazumeli za mir. Tudi ako res pride do mirovni poga-lanj, bo mirovni sklep težaven. Kajti pred posrečeno grško ofenzivo so si bili vendar Turki že sigurni revizije sevreske mirovne pogodbe in bilo je videti, da jim bo vrnjena zapadna Mala Azija s Smirno vred, ako ne v popolno last, pa vsaj v celoti, da jo izgubi Grčija in da se pretvori v nekako samostojno državo. Sedaj pa zmagi na Grki že proglašajo, da jih niti izpolnitev sevreske pogodbe ne zadovoljuje več, da jo je treba marveč revidirati v grški prilog. Mogoče je sicer, da se take bojevitve zahteve prijavljajo le v strašno Turkom, da bi se bolj hitro udali, boječ se najhujšega.

Grška zmaga je očitno vseh tudi onim ententnim silam, katerim je bila ohola odpornost in agresivnost kemalistov neprijetna, dasi je gotovo, da ne Italija, ne Francija ne bosta radi gledali, da bi se Grčija preveč utrdila v notranjost Male Azije, da kamor imata sami aspiracije.

Vsekakor pa si je z zadnjo zmago Grčija bistveno popravila položaj in lahko rečemo že danes, da je revizijo sevreske mirovne pogodbe toliko ko pokopala. In to ni mal uspeh.

Madžarska v nervoznosti. Demisija kabineta. Mala antanta zahteva Horthyja.

Praga, 5. avgusta. (Izv.) Listi poročajo iz Budimpešte, da vlada tam silna nervoznost. Širijo se vesti, ki govorijo o Bethlenovi demisiji. Na njegovo mesto bi prišel Andrássy. Mala

antanta, posebno pa Jugoslavija da zahteva izročitev Horthyja radi grozodejstev v vojni in se brani izročiti Pečuh, dokler ne bo postavljena demokratska vlada.

KREDITI DRŽAVNIM GOZDARSKIM IN RUDARSKIM PODJETJEM.

Beograd, 4. avgusta. Ministrski svet je ministru za šume in rube odobril potrebne kredite, iz katerih se bodo dajali krediti posameznim državnim gozdarskim in rudarskim podjetjem.

JESENSKI IN ZIMSKI KURZI ZA POLJEDELCE.

Beograd, 4. avgusta. Poljedelsko ministrstvo namerava otvoriti več jesenskih in zimskih kurzov za poljedelce, da se bodo poučevali v raznih strokah poljedelstva in živinoreje.

OSNOVANJE VLADNE VEČINE?

Beograd, 5. avgusta. Da bi se poslanci boljše se-nanili z delom vlade, se je sprožil v krogih poslancev vladne večine predlog, naj se osnuje klub vladne večine. Ministri bi imeli v tem klubu možnost, da bi takoj dajali zaprosena pojasnila poslancem, poleg tega pa bi se tudi poslanci drug z drugim bolje seznanili.

DEMOKRATI IN AGRARNA REFORMA V JUŽNI SRBIJI.

Beograd, 4. avgusta. Demokratski klub se je na svoji današnji seji psovetoval o agrarni reformi v južni Srbiji. Sklenil je, da se zahteva stroga izvedba člena 42 ustave, po katerem naj bi živčije postali popolni lastniki zemlje in da torej ne bi pačali haka. Vladi se prepušča, da po potrebi in uvidevnosti plača siromašnim posestnikom odškodnine. Klub je nadalje razpravljal o poviškah na davke. Članom kluba se je naložila dolžnost, da v finančnem odseku zastopajo stališče, da naj se samo oni del, ki bi se drugače ne mogel pokriti, pokrije s poviški na davke.

DAVIDOVIĆ PRI PAŠIČU.

Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Včeraj je posetil g. min. predsednika Pašića, ki radi boleznj še ne more zapu-

stiti sobe, predsednik demokratskega kluba g. Davidović. Razgovarjala sta se o stvarjanju novega sporazuma za bodoče delovanje vlade.

ZANELLA PRI PRIBIČEVIĆU.

Beograd, 5. avgusta. (Izv.) Predsednik reške vlade dr. Zanella je posetil danes popoldne g. ministra Pribičevića.

MASARYK - HAINISCH.

Praga, 5. avgusta. (Izv.) Sestanek med Masarykom in avstrijskim zveznim predsednikom Hainischem bo prisostvoval tudi zunanji minister Dr. Beneš.

ALI SE NE BO MIRU?

London, 4. avgusta. Parlamentarni in finančni tajnik angleškega mornariškega ministrstva je izjavil v spodnji zbornici, da se more angleško mornarico sedaj smatrati kot zastarelo. Sedaj se gradijo ladje novega tipa, ki je v pomorski bitki pri Skageraku pokazal svojo premoč. Japonska gradi čezem takih ladij. Amerika pa jih bo l. 1927. imela dvanajst. — Zbornica je nato sprejela kredit 11,855.600 funtov, ki je potreben za l. 1927. vojno mornarico.

Zagreb, 5. avgusta. Devize: Berlin 214 do 214.50, Italija 747—750, London 627—629, Newyork kabel 0—174.25, Newyork ček 170 do 171, Pariz 1335—1340, Praga 219.25 do 219.50, Švica 2875—2900, Dunaj 16.36—16.50, Budimpešta 43.75—44.50. Valute: dolarji 168 do 171.50, avstr. krone 17.50—18, carski rublji 18—20, franc. franki 1300—1330, napoleonor 575.75—586, nemške marke 210 do 215, ital. lire 724—746, angl. funti 0—620.

Beograd, 5. avgusta. Devize: Pariz 336 do 336.50, London 151.25—151.75, Newyork 43.75—43.85, 4.10—4.45, Praga 54.90—55, Rim-Milan 186.25—186.50, Solija 35—36, Bukarešta 56—56.50, Solun 220—229, Zeneva 0—726, Berlin 53.30—53.35. Valute: Švicarski franki 0—725, napoleonor 145—146, franc. franki 333.335, dolarji 43.10—43.30, belg. lev 31—31.75, rom. lei 56.25—56.50, nemške marke 53—52.25.

K fantastičnim poročilom o Rusiji.

Poročila, prihajajoča iz Rusije, postajajo vedno tužnejša, hkrati pa tudi fantastičnejša. Poročila se med drugim, da korakajo celi milijoni stradalih proti Moskvi, da so sovjetski komisariji poslali zoper nje čete, ki pa da so prestopile na stran lakote. Tako, da dero nepregledne množice proti zapadu, kakor roji požrešnih kobilic, preteč in grozeče, da uničijo vse...

Sam Bog vedi, kako v resnici izgleda v gubernijah, ki jih je zadela strašna lakota. Da pa ne izgleda tako, kakor prevernim bralcem slikajo živahni poročevalci v Stockholmu in Haparandi, o tem prav nič ne dvomimo. Ves čas sovjetske vlade so pripovedovali vsi, ki so se vračali iz Rusije, da so sovjeti čete ravno zato tako zanesljive, ker imajo dovolj jesti, in da ljudje prostovoljno vstopajo vanje ravno zato tako številno, ker je vojaka še edino mesto v Rusiji, kjer se more človek do siteda najest. In te privlačne sile rdeča armada prav gotovo ni izgubila, kajti dasi so boljše, viki izkazali polom v onem, kar so ustvarjali na podlagi teoretičnih doktrin, jim moramo priznati, da so se obnesli kot povsem sposobni organizatorji in praktiki, kadar je šlo za izgubo občečloveških svojstev, zlasti pa slabih lastnosti. Sodimo tedaj, da bodo boljševiki tudi v najhujši stiski hranili za rdečo vojsko zadnje zaloge živil, in čete s tem tudi v resnici navezali nase, dobro vedo, da je oborožena sila ne le najmočnejša, marveč danes skoro edina njih opora, brez katere bi moral padec slediti neposredno. In site čete v dobi lakote ne bodo zlepa prestopale na stran onih, ki umirajo gladi. To je eno.

Drugi si lahko predstavljamo, da ljudstvo v resnici beži iz ogroženih gubernij, ker se mora zavedati, da ga, ako ostane doma, vzpricho sovjetske uprave, prometnih sredstev in prehranjevalne organizacije, neizogibno čaka smrt. Tudi je verjetno, da trume seležih se od vasi do vasi naraščajo, dasi so nasprotno zopet toliko previdne, da se zavedajo, koliko težje se prežive v velikih množicah, nego v manjših oddelkih. In v trenutkih najhujše stiske ima človek zelo dober instinkt. — Pri tem pa nismo doslej še dobili avtoritativnega poročila, kako ta fantastični beg pravzaprav izgleda in od katerega obsega dalje je le plod živahne fantazije. Zadnja sovjetska poročila kažejo celo tolažila, češ, da se da ta katastrofa še povsem preprečiti, ako se nastopa hitro in po dobrem načrtu.

Da so sestradani ljudje divji in da si ne dajo mnogo ukazovati od oblasti in njih oboroženih rediteljev, je gotovo. Toda neorganizirana in makar še tako velika množica setradanih bo slabjša nego mala peščica organizirane sile. V zmage teh lačnih revežev nad rdečimi četami tedaj ne bomo verjeli zlepa. Saj se mora zavedati sleherni predvidni človek v Rusiji, da bi nastopila tedaj šele največja katastrofa, ako bi padla še ta organizacija, ki je še ostala, — predno bi se pa postavila nova, bi kaos požrl še neštete milijone. Tega se nedvomno komisariji najbolj zavedajo, zato se prav gotovo s silo ne bodo dali vreči. Zelo mogoče pa je, da bi uvideli v očigled tej splošni nesreči, neizvršljivost vsega svojega sistema in da bi prostovoljno poklikali ostale stranke na sodelovanje.

To se nam je zdelo primerno pripomniti k poplavi fantastičnih poročil iz Rusije. — Da bi boljševiki v takem položaju pripravljali kako oboroženo akcijo zoper Poljsko in Romunijo, v Mali Aziji, srednji Aziji ali kjerkoli, je vsekakor absolutno izključeno. Taki vojaški pohodi so bili deloma mogoči pred dobo železnice, posebno v srednjem veku, ko je res slaba letina in lakota poglajala cela ljudstva zoper srečnejše založene sosedje, danes pa so tehnično povsem neizvedljivi in spadajo le še v široke poljane — fantazije, v kolikor niso namenoma izmišljene.

Rusija je za nekaj let absolutno prisiljena k mirovni politiki, ta trenutek pa potrebna čim najnujnejše pomoči in vsestranskega sporazuma.

General. konzulat na Dunaju.

Beograd, julija.

Ko je »Epoha« napadla vicekonzula Mišetića na Dunaju, je odgovorila takoj zagrebška »Slobodna Tribuna«, da je »Epoha« nekomu nasleda.

Ker je stvar za vse Jugoslovane posebnega pomena in ker je tudi »Jugoslavija« objavila v tej zadevi sicer nezadosten dopis iz Ljubljane, naj mi bo dovoljeno, da vso to zadevo izpopolnim, da bomo na jasnem.

V tujak dobro poučenih krogih že vedo, da je bil napad na Mišetića —

naročen. Generalni konzul Hofrat Cerovič ga nič kaj ne mara in ima za to mesto pripravljeno vse bolj poslušno kreaturo. Zato bi se moral umakniti tudi Mišetiću, zato tega moža šikanirajo do skrajne nervoznosti. — Mišetić je namreč Dalmatince in je služil v Trstu, kjer se je v narodnostnem pogledu obnašal tisočkrat bolje nego Cerovič v bosenskem ministertvu na Dunaju.

Res, je, kar je že »Jugoslavija« povedala, da je Cerovič »oktobrist«; on je med vojno tako izborni služil nemško-madžarski oholosti, da je bil za svoje zasluge odlikovan in imenovan za dvornega svetnika in šefa bosenskega oddelka v finančnem ministertvu. — Po razsulu Avstrije je bil avtomatično imenovan za likvidatorja bosenskega ministertva. Mož je brez potrebe ohranil celo vrsto nemških uradnikov in slug, tako, da se je tudi pozneje na jugoslovanskem konzulatu govorilo največ nemško in se tako godi še danes. — Dasi je imenovalo »Narodno Veče« na Dunaju zastopnika kraljevine SHS in je pozneje imenovala naslednika beogradske vlade, vendar je bil Cerovič popoln gospodar v bosenski hiši na Seilerstade 30. On je zasedel ministrske prostore v II. nadstr., a poslaniku Pogajniku je prepustil slabo opremljene sobe v III. nadstr. Kdo sme in kdo ne sme uradovati v tej hiši, je odločeval edino Cerovič. On je imel poseben napis ob vходу v II. nadstr. — napis: »Poverjenik zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu«. I on je imel svojo posebno uradno štampiljko kot poverjenik zunanjega ministertva itd.

Vse to je bilo nepravilno. Ako smo imeli na Dunaju poslanika, tedaj bi bil moral biti pridržen tudi bosenski oddelek v likvidaciji. Saj smo imeli za vse bivše skupne zadeve na Dunaju likvidacijsko komisijo, zakaj ji torej Cerovič ni bil podrejen?

»Jugoslavija« je trdila, da je Cerovič intrigiral proti vsem dosedanjim zastopnikom naše države v Avstriji. To vedo tudi v Beogradu zelo dobro. Velika večina odločujočih faktorjev Ceroviča ne mara in vendar je postal iz likvidatorja bosenskega ministertva celo — generalni konzul. Kako je bilo to mogoče?

Že v januarju 1920 je »Arbeiter Zeitung« razkrila debelo prijateljstvo Ceroviča z dr. Krantzem. Cerovič je v imenu poslanstva (!) potrdil avstrijskim oblastvom, da dr. Krantz odda svojo hišo poslanstvu v uporabo. — To ni bilo res. Dr. K. si je tako prihranil svojevoljno razpolago hiše. — Razni židovski špekulanti so imeli pri Ceroviču ob vsaki uri dolge konference. Vse to je tu v B. dobro znano, kakor je znano, da je mož postal zelo bogat. Zdi se, da ta poslednja konstatacija v B. zelo vpliva.

Bivši ponižen avstro-ogrski sluga Cerovič — zdaj generalni konzul kraljevine SHS v isti hiši, kjer se je takorekoč skoval ultimatum Srbiji leta 1914., ali ni to prizor za bogove? In to se je zgodilo brez sklepa ministrskega sveta, za hrbtom in proti volji skoro vseh ministrov — na priporočilo žene nekega ministra. Ta žena je v jeseni l. 1919. dirjala kakih 8 dni po Dunaju s poslaniškim avtomobilom. Iz vseh koncev in krajev je zvalčila vkup zabojev in plakatov za en cel vagon. Ta je bil priklonjen jugoslov. vlaku in je »za božji lon« prišel v Beograd... Gospa ministrovka je vse zasluge za to ekspedicijo štela Ceroviču v dobro in prosila Spalajkovića, naj nagradi Ceroviča vsaj s častjo in mastjo generalnega konzula, ako ga že ne more narediti za poslanika. In res se je zgodilo, in ako smo prav poučeni, niti mož od ministrstve ni bil zadovoljen s tem imenovanjem. Ker so prihajale v Beograd črne informacije o Ceroviču, je bilo na to rečeno, da mož za pol leta izgine brez sledu. Ali minulo je leto in Cerovič se čuti čedalje bolj trdnega na Dunaju. — V B. se govori z vso pozitivnostjo, da je Cerovič vse Hrvatice in Slovence, ki žive na Dunaju in bi mu mogli kje kaj tekmovali, grdo očrnil kot — avstrijake. Popolnoma po receptu naših mladincev! Ako ne vedo nič pozitivnega porabijo, tedaj mečejo okoli z avstrijakevostvom in bitka je dobljena. Cerovič se teh avstrijakevostv več ne boji.

V B. imamo točne informacije, da se vsa naša kolonija na Dunaju škanalizira nad temi razmerami, ki bi ne bile mogoče v nobeni drugi državi. Največji avstro-madžarski mameluk je zdaj naš generalni konzul!

Naša dunajska kolonija je zdaj morda celo večja nego pred vojno. In za njo se Cerovič toliko briga, kot za lanski sneg. Visokošolcev je okoli 800, ki morajo tam študirati in dobro je, ako so tam, ali Cerovič se nikdar ni pobrigal za nje, — niti za svoje Bosance ne! Le-ti so mu objubili, da ga nabijejo, ako se pokaže v Sarajevu. — Mi, dobro poučeni, konstatiramo na polna usta, da Cerovič nima med

Jugoslovenci na D. niti enega pravega prijatelja, narobe: on je splošno obsojen in vsi Jugoslovenci z nejevoljo prenašajo ponižanje, ki ga je doživela Jugoslavija s tem bivšim avstro-ogrskim služabnikom.

Da od takega moža prihaja mnogo zla, se ni čuditi. Zato pa toliko priboj proti konzulatu, še več, celo proti poslanstvu. V podrobnosti se ne spuščamo!

Da bo mera polna, je beogradska vlada imenovala Ceroviča za svojega zastopnika v upravnem svetu Južne železnice. To zastopstvo je zopet vezano z velikimi dohodki. AN se mora toliko masti stekati v Cerovičev večmilijonski žep? Ali ni na D. več od-

Beleške.

Denuncijanti.

»Jutro« je smatralo za potrebno naglasiti incident med poslancema Deržičem in Fabjančičem. Zakaj pa »Jutro«, ki v vsako stvar vtakne nos, ni videlo, da sta tekotom govora posl. Deržiča, uprav ko je govoril o denuncijantih, dva moža hitrih korakov zapustila zbornico.

Demagogi.

»Jutro« od srede in četrtka ponovno premleva laž, ki smo jo mi že ovrgli, da sta namreč nar. soc. poslanci glasovala proti izročitvi 3 komunističnih atentatorjev sodišču. To

ličnih Jugoslovenov, ki bi vredno zastopali našo državo pri Južni železnici in katerim bi jim ona plačala zelo dobro došla?

Tako je, vidite, z generalnim konzulom na Dunaju! Namsto, da bi bili njega že davno zgrabili za ušesa in ga poslali v pokoj, — pa hruli ta človek na poštene Jugoslovane, ki so že pred oktobrom l. 1918 delali in trpeli za Jugoslavijo!

Ali je res naše prokletstvo tako, da imajo v Jugoslaviji važno besedo predvsem avstro-ogrski mameluki in da vsi tisti, ki so bili v Avstriji »p. v.«, ostanejo isto tudi v Jugoslaviji.

Pljunem in si umijem roki!

stori kljub temu, da je takrat samo poročalo, da se nar. socialista z nekaterimi zemljoradniki nista udeležila omenjenega glasovanja in kljub temu, da smo mi že ponovno pribili, da se tega glasovanja tudi ena tretjina demokratov in radikalcev ni udeležila. Mi vemo, zakaj »Jutro« laže. Ker so njega uredniki čitali v »knjigi demagogije«, da je treba stvari, ki niso resnične, vteptati ljudem v glavo s tem, da se jih neprestano ponavlja. Nazadnje lažnik še sam verjame, da je resnica, kar je lagal in taki ljudje, ki tako delajo, postanejo navadno, če ne prej pa gotovo na stara leta — kreteni. Tudi to stoji zapisano v omenjeni knjigi.

Politične vesti.

Nemci v srbski luči.

»Deutsches Volksblatt« ki izhaja v Novem Sadu, obravnava 3. t. m. v uvodniku pod zgornjim naslovom vprašanje, v koliko bodo občutili zakon o zaščiti države tudi Nemci, ki spadajo v območje SHS. Med drugim navaja list dobesedno: Imeli smo že večkrat priloznost citirati pisanje raznih srbskih listov, iz katerih posnemamo, da je začela izginjati ona mržnja do nas, ki jo je narekovala vojna psihoza. Najboljši dokaz za to nam da pisava srbskih dnevnikov. Spominjamo se v »Tribuni« z dne 15. julija objavljene članka, ki pravi, da so Nemci zelo lojalni državljani in da bi bilo v interesu države, da jim gre v vsem na roko; sklicujemo se tudi na dopis nekega Srba v naši št. 48 z dne 31. julija, ki poje našemu kulturnemu delu v Syrmiji pravi slavošpev. »Beogradske dnevnike« z dne 17. julija prinaša izpodb. peresa Krste Cevčarića uvodnik, v katerem se spominja visoke kulture in gospodarske kvalitete Nemcev, ki so za državo nepreračunljive vrednosti. List »Balkan« prinaša dobesedno: »Naši domači Nemci tvorijo pošten in miren narod, ki se uda povsem delu. Kot element »reda i rada« so nam simpatični in država se more, dokler bodo ostali taki, brez skrbi nanje zanesti. Isti »Balkan« dne 26. julija se ukvarja zopet z nemškim vprašanjem in se energično brani, da ne zaničuje tega »velikega in močnega naroda«. List nam zagotavlja, da bomo mi Nemci, dokler ostanemo zvesti državljanji, uživali vedno srečno in mirno življenje. Slednjič ne smemo pozabiti »Zastave« z dne 28. julija,

ki naglašajo našo zvestobo v Indžiji. — Ob zaključku vprašuje list: Ako smo v resnici element »reda i rada«, zakaj se nas vedno tepe? Zakaj se nam ne da, kar nam gre? Morda bo padla sedaj gospodom mrena z oči in bodo spoznali, kakšnega pomena, smo mi za državo.

Republikanska, ljudska in komunistična, ljudska in komunistična sodelovanje pri pogajanjih za mir s fašisti. Republikanska stranka Italije je naslovila na predsednika zbornice izjavo, v kateri se lepo zahvaljujejo za povabilo h pogajanju za mir med fašisti in socialisti, smatra pa, da je bolje, da se jih ne udeleži, ker se je imenovana stranka vzdržala nevtralnosti tudi za časa največjih nasilstev nad njo samo in vsemi njeimi organizacijami. Izjavo so podpisali: Chiesa, Mazzolani, Conti in Magrelli. — Podobno izjavo je izročila predsednik tudi ljudska stranka (popolari). Komunisti so se pa v izjavi, naslovljeni na predsednika zbornice, izjavili odločno proti vsakim pogajanjem.

Mussolinijev proglas na fašiste. Posl. Benito Mussolini, najslavnejši fašist Italije, ki je tudi nekoliko kriv spomladnega razkola med fašisti, je prigodom podpisanja mirovnega dogovora med socialisti in fašisti izdal nazadnje proglas, v katerem jih pozivlja, naj se najstrožje drže dogovorjenih pogojev. Proglas je zelo obsežen in obravnava točko za točko. — Vprašanje je le, ako bo tudi tu veljala toliko vpoštevana beseda Mussolinija, ki je v vsej italijanski žurnalistiki znana kot »la parola di Mussolini«.

Gospodarstvo.

Valuta -- draginja.

I.

Pisec razprav »Naš valutni problem« je izvrstno utemeljil edino pravo stališče nasproti dinarju in kroni. Ze pred letom sem jaz enako pisal v slovenskem tedniku in ne bo v škodo, ako tudi danes nekoliko popolnim članke v »Jugoslaviji«.

Vaš članek zahteva stališče, da: 1. bi morala biti krona naša denarna edinica — in 2. da bi mogli dovoliti izmenjavo starih bančnih dinarjev po 4 krone.

Prva zahteva bi bila vseskozi edino pametna rešitev našega valutnega vprašanja. Jaz sem pred letom obsirno zastopal isto stališče, le s to razliko, da se imenuje naša edinica — dinar, ki bi torej stopil na mesto dve krone ter bi mesto nje pričel boj na mednarodnem trgu. Dinar, ki vsebuje 4 krone, pa je in ostane naša nesreča in v nebo kričeha krivica, kakršne kronsko ozemlje ni zaslužilo.

Ako vsebuje dinar 4 krone, tedaj je to prevelika edinica, ki ni primerna, da, ki je silno škodljiva za take zemlje, kakršna je Jugoslavija. Amerika lahko ima svoj dolar, Angleška svoj funt, Nizozemska svoj goldiner, celo Nemčija svojo marko, ali naša država se z njimi ne more kosati. Velike denarne edinice prenesejo le bogate industrijske dežele. Zato pa so se mnoge države odločile za edinicu — franka: Francoska, Švica, Italija, Srbija, Rumunska, Bolgarska, Grška, in so dobro izhajale v gospodarskem

boju z Ameriko in Angleško. Vse cene v rečenih državah so se prilagodile s tendenco navzdol tej denarni edini. — V bivši Avstriji smo imeli do nedavna goldinir za edinicu. In zakaj so odpravili goldinir in naredili iz njega dve kroni? Zakaj je krona postala edinicu? — Utemeljevanje tej spremembi se je glasilo: Ker je goldinir za Avstrijo prevelika edinica, ki ljudstvo zavaja v potratnost in ki je kriva, da so pri nas vse cene primerno višje nego v deželah franka. V Italiji niste plačali toliko lir, kolikor ste izdali pri nas goldinarje! Cela Nemčija je imela marko, ki je bila vredna v navadnem prometu 60 novcev; ali videli smo povsod, da Nemec gleda na svojo marko z istim spoštovanjem, kakor mi na svoj goldinar. Nemec je svoj bankovec za 100 mark isto tako težko ali lahko izdal, kakor mi svoj za 200 goldinarjev. — In ko smo dobili krone, smo bili sami žive priče blagodejnega vpliva manjše denarne edinic. Koliko je prilik, ko si popoln plačal ali dal goldinar, za kar si jo pozneje enako dostojanstveno posušil s krono. In ali nismo pozneje bankovce po 100 ali 200 kron isto tako spoštovali in cenili, kakor prej toliko goldinarjev? Varčnost je postala toliko večja in boljše smo znali ceniti vrednost svojega denarja.

Stoji torej pribito, da nam previška edinic ne bo v korist, marveč v neizmerno škodo. Ker pa je imel največji del današnje Jugoslavije krono za edinicu, in ker tudi dinar pred vojno ni bil niti ene krone vreden, je

bilo treba ostati pri neki edini. kroni, ne pa narediti iz dinarja edinicu, ki vsebuje 4 ali prav za prav (po 20 odstotkov odbitka pri zamenjavi) 5 kron, ter se s tem prišteliti po nepotrebnem med države z visoko edinicu. Recimo, da imamo okroglo 4 milijarde dinarjev v prometu. Vse kronsko ozemlje računa, da imamo v prometu 16 milijard kron. Ali bi torej ne bilo isto, ako bi sploh računali, da imamo 16 milijard dinarjev? Nasproti zunanemu svetu in na svetovnem trgu bi bilo eno in isto — samo s to razliko, da bi vodil boj za svoje uveljavljenje nasproti tujim valutam naš novi goldinar v vrednosti ene krone, in ne dinar, ki je že požrl 5 kron. In kakor nas uči boj češke krone, moramo z vso gotovostjo trditi, da bi bil boj naše krone — dinarja uspešnejši nego je boj sedanjega dinarja. (O vzrokih sledi marsikaj pozneje.) Češka krona je že dosegla vrednost marke, dočim moramo mi dati nad 2 kroni za marko, dasi bi Jugoslavija ne smela v nikakem oziru zaostajati za Češkoslovaško. V ničemer ni utemeljeno, da moramo dati nad dve naši kroni za 1 češko!

Seveda je stvar drugačna, ako gledamo ta problem s srbskimi naočniki. Srbski dinar je bil vreden le 95 vinarjev ali niti 60 penigov. Ako torej Srbi dode zdaj za svoj dinar okroglo dve češki kroni ali dve marki, pa so ponosni in veseli ob dobrem kurzu svoje edinic. Toda ne pomislijo, da je ta dinar požrl 5 naših kron in da je s tem škoda — strašna za vse kronsko ozemlje. S tem je kronsko ozemlje naravnost okradeno za — 80 odstotkov svoje kronske veljave. Najpoprej so pridržali 20 odstotkov, potem pa zamenili 1 : 4, kar daje pravilno razmerje 1 : 5.

Kako drugače je rešila n. pr. Italija to vprašanje. Zamenila je krone v lire po razmerju 100 : 60.

Poglejmo strašno razliko pri 100.000 kron. Jugoslavija je dala za 100.000 bivših kron — 20.000 dinarjev. Italija pa 60.000 lir, ki so danes vredne — 100.000 dinarjev. Kako izvrstno kupčijo so napravili tisti rojaki, ki so mogli svoje krone zameniti v zasadenem ozemlju in potem lire prenesti v Jugoslavijo! Ta zamenjava dokazuje tudi, da je bila celo opravičena zahteva, naj se krona zameni al pari za dinar. Italijanska zamenjava dokazuje, da se je cenil dinar tudi po vojni — naših 95 vinarjev, koliko je bil pred vojno vreden.

Vaš članek napravlja imetnikom bančnih dinarjev koncesijo, naj bi se jim zamenili po 4 K. Ako bi se tudi dogodilo, tedaj bi bila ta žrtev doprinešena le malemu številu srbskega naroda. Novčanice Narodne banke in zlasti njene delnice so se nahajale v rokah le malega dela naroda in nikakor ni opravičeno, da bi bila ta peščica ljudi dobila za svoje papirje štirikratno vrednost. — Ali o tej koncesiji bi se dalo govoriti ob definitivni rešitvi tako važnega problema.

Tisto običajno utemeljevanje, da je bil dinar fundiran s tolikimi milijoni zlatega zaklada v Narodni banki, je zastarelo in ne velja. Isto tako smešno pa je bilo besedičenje naših finančnih modrijanov, ki so govorili o ničvrednem papirju Avstro-Ogrske banke.

Ako bi krone bile res edino le krone one banke, bi res ne bile dosti vredne! Toda krone, ki so postale last jugoslovanskih državljanov, so fundirane v vsem imetju, v vsem bogastvu, ki smo ga prinesli v novo državo, te krone so neločljiva postavka v naši gospodarski bilanci. Saj vendar se nikdo ne bo upal trditi, da smo donesli veliko več pasiv nego aktiv. Isto tako ne more nikdo domnevati, da smo poprej živeli nomadsko življenje in smo kupčevali le potom zamenjave blaga za blago. Tudi mi smo si nabrali nekaj denarne gotovine, ki smo jo skupno prinesli v Jugoslavijo, če hočete že, kot pasivno postavko na svoje veliko bogastvo, ki ga tvori vsa naša zemlja, naši gozdovi, naši rudniki, naša industrija itd. Ali si more kdo domisljati, da bi prinesli vse to bogastvo povsem čisto in da bi šele nova država vse to obremenila na moderen način z državnimi novčaniki, ki jih ne fundira nikak zlat zaklad, marveč vse nacionalno imetje. Saj tudi naš novi dinar ima svoje jamstvo v vrednotah cele Jugoslavije — in zato so bile naše krone, ki smo jih prinesli v novo državo, popolnoma zadostno fundirane v vsem našem nacionalnem premoženju; podprte so bile vsaj tako dobro, kakor dinar Narodne banke. Ta bi bila lepa, da bi naša nova država sprejela samo naše bogastvo, najinega dolga v obliki kronskih novčanic na ne!

(Nadaljevanje jutri.)

Ne pozabite v slobodi na brate v robstvu.

Dnevne vesti.

— Shodi NSS. V nedeljo 7. t. m. se bo vršil v Zagorju ob Savi ob 9. uri dopoldne v Kmo dvorani javen shod, na katerem poročila poslanec tov. Ivan Deržić. Isti dan se vrši javen shod v Zireh, na katerem poročila poslanec tov. Brander in tov. Juvan. Po shodu v Zireh se vrši dopoldne velika ljudska veselica, pri kateri sodeluje tamburaški odsek izobraževalnega društva »Bratstvo« iz Ljubljane.

— Razpust društva. Deželna vlada za Slovenijo je razpustila društvo »Ortsgruppe Marburg der Stationsaufseher des Reichsverbandes Oesterreichischer Eisenbahner, Sektion B«, ker ni pogojev za njega pravi obsto.

— Za spominsko ploščo Podlimbarskega. Priobčili smo poziv prijateljem, znancem in vsem zavednim Jugoslovenom za darove, da omislimo in vzdajemo spominsko ploščo prijatelju, mučeniku narodne ideje Jugoslovani Franu Maslu — Podlimbarskemu. Po številu darovalcev (12) sodeč, je Podlimbarski pozabljen. Nočemo biti pikri. Vprašamo samo: Ali naj odpovemo naročenju in v delu se nahajajočo spominsko ploščo in opustimo odkritje poznih rodovom, ki bodo morda boljše umeli in cenili narodne delavce in žrtve naše svobode? — Prošimo ponavljamo in pričakujemo od onih, ki so do sedanjosti prezrli — odgovora na to vprašanje. Imena darovalcev bomo priobčili. — Podlimbarski odbor v Krašnji pri Lukovici, 6. avgusta 1921.

— Vsa društva in organizacije, ki namenjajo aranžirati v dneh »Ljubljanskega velikega semnja« od 3. do 12. septembra 1921 v Ljubljani katerekoli prireditve bodisi zabavne, kulturne ali podučnega značaja, se pozivajo, da nemudoma javijo dan in vnapred uradu »Ljubljanskega velikega semnja«. Sejniški urad namerava namreč podati v uradnem sejniškem katalogu kratek pregled raznih prireditev in zabav v dobi velosemja, in opozoriti nanje številne izvenljudske posetnike semnja.

— Inozemskim obiskovalcem Ljubljanskega velikega semnja izdajajo viza za prihod v Ljubljano vsi naši konzulati. Vsi bodo veljavni za 20 dni in se bodo izdajala vsem osebam, ki se izkažejo za legitimacijo in odznakom za Ljubljanski veliki semelj in ki se bavijo z trgovsko industrijo ali poljedelstvom. Ministrstvo za zunanje zadeve bo sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije obvestilo naša predstavništva v inozemstvu, da se bo posetnikom omogočil čim lažji prihod na semelj.

— Razstavni odsek Ljubljanskega velikega semnja je na svoji sedni dne 3. avgusta l. l. definitivno določil prostore za posamezne razstavilce. Podjetja, ki so se prijavila k udeležbi bo Sejniški urad te dni obvestil, kje so jim dodeljeni prostori.

— Podoliciška šola artilerije v Kragujevcu sprejme meseca septembra 1921, 200 tobojcev. Pogoj so na vpogled v mestnem vojaškem uradu v Mostnem domu.

— Konkurs. Na podlagi odobrenja ministrstva vojne in mornarice potrebuje Komanda celokupne žandarmerije v svrhu spopolnitve orožniškega častniškega kadra 50 častnikov. Kandidati morajo odgovarjati sledečim pogojem: 1. Da so rezervni častniki v činu poročnika ali nadporočnika; 2. Da so za skupno službo v miru in v vojni popolnoma sposobni in 3. Da niso starejši od 35 let. Prednost imajo oni, koji so dovršili od civilnih šol najmanj 6 razredov gimnazije ali kakor drugo srednjo ali strokovno šolo. Prošnje je priložiti šolska spričevala in navesti, pri koji komandi ali ustanovi se nahajajo njihove ocene in »karton ličnih in službenih odnosov«, kakor tudi naslove njih predstavljenih v dobi zadnjega vršenja vojaške službe v vojni in miru. Priložiti je tudi zdravniško spričevalo. Prošnje morajo biti najdalje do 25. avgusta v štabu Komande celokupne žandarmerije v Beogradu. Izbrano kandidato se bode pozvalo na enoletno poskusno službovanje v orožništvu. V tej dobi bodo obiskovali informativne kurse za orožniške častnike. Koncem poskusnega leta bodo morali polagati izpiti za prevod v orožništvo.

— Matični dan na Bledu. Dne 14. t. m. priredi podružnica Jugoslovenske Matice na Bledu Matični dan s prodajanjem cvetic, javno tombolo in koncertom. Udeležencem tombole se nudi prilika do krasnih dobrotov, kakor so: Tele, jagnje, prašiček, zajec, finega vina v steklenici in nebroj drugih. Pri večernem koncertu v zdrav. domu sodelujejo naši najboljši umetniki. Polek prijetne zabave, krasnega užitka v našem goriškem biseru bodo imeli vsak priliko, da tudi z najmanjšim darom pomagajo našim bratom tam preko meje. Izpolnimo vsi svojo dolžnost!

— Skofljica. Prostovoljno gasilno društvo v Skofljici priredi ob priliki blagoslovljenega novega gasilnega doma v nedeljo dopoldne t. j. 7. t. m. veliko vrtno veselico, združeno s srečovanjem l. dr. Vabimo vse prijatelje gasilstva, da se v čim večjem številu udeležijo te veselice. — Odbor.

— Popravek. Prejeli smo in priobčujemo: P. n. gospodu odgovornemu uredniku »Jugoslavije« v Ljubljani. Sklicuje se na št. 19 zak. z dne 17. dec. 1862 drž. zak. št. 6/1893 zahtevam jaz podpisani Peter Mravljak, posetnik in lesni trgovec v Vuhredu, da ponatisnete v prvi ali drugi številki Vašega lista računjenjo od dneva sprejema tega dopisa in sicer v obliki, in pa mestu, kakor ste ponatisnili članek o moji osebi v svojem dnevniku št. 168 z dne 19. julija 1921 sledeči popravek: »1. n. res, da sem oddal delo zidarstva mojstru Glavarju iz Pilberke na Koroškem; 2. je res, da že več let nisem oddal nikakega zidarstva dela.« Pripominjam, da mi prejšnji tozadevni članek Vašega lista sploh ni prišel v vednost, sicer bi bil nanj že prej odgovoril.

— Razpis učiteljskih služb. Na dvo-razrednih trgovskih šolah se razpisujejo s pričetkom šolskega leta 1921—1922 za Ljubljano 7 učnih mest, za Maribor 4 mesta, za Celje 7 mest. Natančnejše se izve pri ministrstvu za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani.

— Med moštvo policijskih stražnikov v Ptuju se je nabralo za nesrečno in nedolžno žrtve fašistovskega vandalizma v Istri K. 240. Darovalci upajo, da se bodo odzvali obupnemu klicu bratov Istranov, tudi njih ožji rojaki in na kolegi iz drugih mest Slovenije. Istrani so izgubili vse, imetje, svobodo — zato pomagajmo jim! Sežite v žep!

— Zalutje kralja. Pred senatom doželnega sodišča je bil obsojen danes obtoženec N. radi razlajenja Nj. Vel. kralja. Razprava je bila tajna in je obtoženec obsojen na leto strogega zapor. — Državni pravdniki bravi vzklic radi prenikajočih odmerjenih kazni, ker določa tozadevni zakon najmanj tri leta zapor.

— Nočni prizor ob demarkacijski črti. Vpokolen železničar Jože Martinčič na Selo se je javil letos na policijski in povedal sledečo zanimivo dogodbo iz leta 1919: Šla sva jaz in moj tovariš čez demarkacijsko črto. Prišli smo na najožje italijanski finančni carji. Prošla sva jih in pustili so nam dalje. Padla sva kmalu nato našim orožnikom v roke. Ko sva povedala, da nimava ne denarja ne blaga so nam tudi ti izpustili. Greva naprej — temna noč — in v tišini zaslišava sumljiv šepet. Naenkrat se malo razsvetli in proti nama širijo štiri puskine cevi. Iza pušk pa zaslišava rezek glas »Penezel!« Bill so roparji obločili v srbske uniforme. Prošla sva jih in zagotovila da nimava denarja in zagonezni napadali so mirno izginili. Pri tem pa sem videl enega v obraz in prišel sem, da Vam javim. In tožil je kot napadalec svojega bivšega prijatelja, s katerim pa se je v zadnjem času nekaj spri, železničarja in posetnika Knolla. — Knolla so seveda takoj zaprli in postili so ga 14 dni v preiskovalnem zaporu, dokler se niso prepričali, da je cela ovađa ničeva. Knoll je seveda tožil svojega dobrega prijatelja radi žalitve. Pri obravnavi zatrjuje moč dobesedno, da je se danes o tem uverjen in da Knolla ni preje ovađi zaradi tega, ker se je bal maščevanja. Sodnik: »Ja, Knoll hoče da boste zaprli!« Obtoženec: »Ja, kakor hočete gospod jaz bom čez 20 let isto govoril in sem se danes prepričan.« Sodnik: »Potem pa bodite vedno zaprti.« — Sodnik razglasi sodbo in obsoji Martinčiča na 14 dni zapor s postenjem. — Obtoženec: »Gospod! Zakaj bom zaprt?« — »Zato ker ste tako govorili in ga obdolžili hudodelstva poskusnega roparja.« Obtoženec: »Dobro, jaz sem le rekel, da sem videl tak obraz.« — Toda preprično je bilo.

— Izgubljen ček. Ivan Miletič je poslal iz Razario svojemu očetu Luku Miletiču iz Brinja ček za 25 Stg. Dognali so, da je prišel ta ček v našo državo, vendar ga ni moglo več dobiti. Ček je bil poslan že 9. decembra leta 1920. — Tudi so dognali, da čeka ni izmenjala dosedaj še nobena banka.

— Nasilen vionilec. Posetnik Janez Grm iz Glogovč je zasajil v svojem stanovanju dne 30. julija med 15. in 16. uro neznanca, ki mu je ukradel iz omare en bankovec za 1000 dinarjev. Zasajeni tat je pograbil kuhinjski nož in se branil proti gospodarju. Med tem se je približal do vrat in nenadoma pobegnil v bližnji gozd.

— Čestni rop pri Moravi. Neznana roparja — po pogovoru hrvaška delavca — sta napadla dne 25. julija na cesti pri Moravi čolnarja Josipa Jakšiča ter mu vzela s silo denarnico, v kateri je imel Jakšič 7600 K denarja. Pevarja sta zbežala v gozd in neznano kam pobegnili.

— Velika tatvina zlatnine. Med vožnjo na letovišče v Dobro pri Celju je bilo ukradeni iz potne priloge trgovcu Stojanu Cikota iz Bosanske Dubice več zlatnine med tem zlata tronočkovna ura, zlata veržica z obesimo in srebrna zapetnica in skupni vrednosti najmanj 17.000 K. Priloga je bila odveta med vožnjo ali pa brzkotne v Celju, kjer je ostala čez noč. O storilcih nimajo še nobene sledi.

— Tatvina oblike. Kočarici Mariji Ivnik v Sevnici so ukradli neznani lopovi več razne oblike, čevlje in nekaj nakita v skupni vrednosti okoli 10.000 K. O storilcih še nimajo nobene sledi.

Ljubljana.

— Demokratski obrekovalce kaznovano. Kmalu po izvolitvi g. Peska za Ljubljanskega župana so začele krožiti po Ljubljani — osebito se je ta govorica širila po gostilnah — razne za g. Peska skrajno žaljive in poniževalne vesti o dogodkih iz njegovega predživljenja. Kljub pozvedovanju so se širile govorice tako oprezno, da se ni moglo nobenega obrekovalca zasadiči. G. Pesek je že takrat pozval vse, ki razširjajo pod krinko javne tajnosti te nesramne govorice, da naj se obrekovalci v lastnem interesu vzdržijo razširjanja neresničnih trditve in je opominjal, da bo sodno nastopil proti vsakemu krivicu. Končno se je vendar posrečilo enega teh obrekovalcev prijati. Današnji obtoženec je žrtve teh zlobno in z gotovim namenom v Ljubljano, družbo lansiranih lažljivih vesti. G. Marinko, uradnik dč. vlade, je na Vidov dan v neki gostilni vprico več oseb boljše družbe javno govoril: »G. Pesek ima izza časa, ko je bil še učitelj, take in take moralne delikte na vesti in je bil radi tega zaprt in odpuščen iz službe in torej ne bo potrjen za župana.« Jutrovc! Imajo že prepise šest tozadevnih sodnih aktov in dokaze v rokah.« — Obtoženec Marinko je sicer poudarjal, da on tega ne verjame, vendar pa je zakrivil prestopke zaradi žaljenja časti. Ker g. Marinko za svoje obrekovanje ni mogel navesti niti najmanjšega dokaza, je bil obsojen na 3 dni zapor ali v 300 K denarne globe in v povračilo vseh stroškov. Konstatiramo tudi sledeč na videz malenkost, v istini z gotovim namenom izveden advokatski knif. V petek tedaj se je vršila tozadevna obravnava. Takrat so bile vse priče navzoče. Pred obravnavo pa je rekel zastopnik tožnega g. dr. Klepac, ki so bile v vestibulu pred sodno dvorano, da bo obravnava itak preložena in da lahko gredo. Priče razumene so odšle in obravnava se je pričela, a se je morala radi tega in samo radi tega, ker priči ni bilo, preložiti. — Obrekovalci so pa potem poročali okrog: obravnava se je preložila v svrhu zaslišanja nadaljnjih prič. To je na videz čisto brezpomeno, je pa v resnici prav hudobno, ker se je s tem tendenciozno vzbujalo sum, češ, nekaj pa je mora biti na tem, kajti zaslišanje bodo še nadalje priče. — Tako se širi sumničenje in zastruplja javno mnenje. Kaj pa pravi odvetniška zbornica tak praktični odvetnika g. dr. Klepac?

— Nezastirano odiranje najemnikov. Z vseh strani nam prihajajo priitbe, da hišni posetniki naravnost nesramno izrabljajo novo stanovanjsko naredbo. Tako se nam poroča, da je nek Nemaška podražila najemnika za lokale v njeni hiši, enemu samemu najemniku na dvajset do petindvajsetkratno predvotno ceno. Vse priitbe niso ničesar zalegle in se je stanodajalka izrazila, da ji za najemnika ni nič, kar upa, da dobi za lokale od veržnikov še mnogo več. — Takih slučajev je nešteto in žal, da tem pljaskam ni moglo priti do živega. Ali merodajne oblasti proti takemu izkoriščanju nimajo nobene moči?

— Sentjakovski semelj v nedeljo 7. avgusta v dolenjih prostorih vojaškega strelišča na Dolenjski cesti se vrši ob vsakem vremenu, ker je za več sto oseb prostora pod streho

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo obvešča vse članе najemnike, da dobivajo vse informacije in nasvete vsak dan od 6. do 8. ure zvečer na tajništvo, začasno v Zvonarski ulici št. 2. l. nadst. — Odbor.

— Velika vrtna prireditve, ki bi se imele vršiti danes v soboto v prid »Nesrečnim žrtvam in Istri« in ki je bila aranžirana od Dramatičnega odseka izobr. društva »Bratstvo« se radi v zadnjem času nastalih velikih, začasnih nepremagljivih ovir ne more vršiti in se preloži na nedoločen čas.

— Dramatični odsek izobr. društva »Bratstvo« vabi vse, ki bi se interesirali za diletantsko umetnost drame, na važen sestanek v torek ob 7. uri zvečer. Član, pridi te vsi gotovo! Sklepanje za morebitno dramatično šolo! Režiser.

— Priporočamo policiji. V zadnjem času se pojavljajo v Ljubljani gotovi italijanski elementi, ki so v neposredni zvezi z najhujšo protislovansko organizacijo v Primorju, fašizmom in ne samo to, videlo se je že, in to pred par dnevi pred postjo, izprehajajoča se v smeri proti Zvezdi, dva fašista, eden iz »Fascio Andace di Roiano!« in eden iz centrale. Kakšne namene imajo, ni znano. Četudi je mogoče le skčeti, vendar se nam zdi umestno, da stopi policija tem zločincem malo na prste, da ho to mogoče, naj nastavi par civilnih agentov, ki omenjene elemente v kolikortoliko poznajo, in po dobitku sem prihajajočim »fašistom« dokaže, da nismo ravno tako lačni njihovih lič.

— Podatniki Gambinovega kraljevstva pivovarne Union, zemljariji in kiferijski mesta Ljubljane prirede v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. v hotelu »Bellevue«. Spodnja Siska veliko gozdno veselico. Vstopnina 2 dinarja. Na sporedu je godba kr. opernega gledališča pod vodstvom gosp. Frana Kolina, Srečolov s krasnimi dobitki, dalje šaljiva ženitev na karte. Šaljiva pošta. Licitacija krasnih dobrotov. Ples. Začetek ob 3. popoldne.

— Koncert! Vsako sredo in soboto prireditelj restavracija pri »Lozariju«, Sv. Jakoba trg, koncert! Godba: salonski orkester; vstopnina prosta; začetek ob 19. uri. Za obilen obisk se priporoča Justina Poženel.

— Mestna zastavljavnica ima tomesčno dražbo decembra 1920 zastavljenih predmetov 11. avgusta popoldne.

— Zalutje prestolonaslednika pri postni blaginji. Sluga Orlovske Zveze Jože Kvas je prišel 8. junija k blaginji, kjer si je kupil več znamk po 50 para. Na teh znamkah je slika našega prestolonaslednika Aleksandra. Povodom lepljenja znamk, se je ta mož tako žaljivo izrazil o sliki na znamki, da sta se uradnici pri blaginji zgražali nad temi besedami in ena gospodičen ga je ogorčeno vprašala: »Ali se Vam je Korček bolj dopadel, ali bi ga radi imeli nazaj?« Obtoženec je na to odgovoril: »Ja, se Korček je bil fust fant!« Sledila je anonimna ovađa, katere pa nista pisali omenjeni poštni uradniki, marveč eden izmed onih, ki je slišal pozneje razgovor o tem mučnem prizoru. Policija je ljubitelja Korčeka aretirala.

Kvas je dejanje sicer priznal, izgovarja se pa, da ni imel namena zalut prestolonaslednika, marveč je izgovoril omenjene žaljive brez premisleka in v jezni razburjenosti, ker ga je ravno isti dan predsednik Orlovske Zveze Pirc nekaj oštel. Od strani zagovornišva se je ponudil v podporo njegovih navedb tudi dokaz o lojalnem postopanju napram prestolonasledniku ob priliki njegovega poseta v Ljubljani in pa na Orlovskem taboru v Crnomlju, ki se je vršil že po usodnem dogodku. Obakrat je namreč nosil med orlovskimi vrstami z zelenjem in napisom okoličano prestolonaslednikovo sliko. Senat je ta predlog zavrnil in obsodil Jožeta Kvasa na tri mesece strogega zapor zaradi večje žalitve prestolonaslednika Aleksandra. V kaznen se mu vstje preiskovalni zapor od 5. julija.

— Polasnilo. V našem uredništvu se je zgledil g. Janko Cepon, mestni učitelj, ter izjavil, da ni identičen z Janko Ceponom. (Notica v »Jugoslaviji« št. 183.)

— Dva teška tatova. Danes se je vršila pred dež. sodiščem obravnava, ki nam je zopet predložila sličico, katere nam kaže našo žalostno poprebratno življenje v polni nagoti. Obtoženca Ivan Kociper, doma iz Ormoža in pa Alojz Martinčič iz Domžal imata za sabo dolgotrajno rokavniško življenje vse polno tatvin, goljufij in vlovov, včasih pa tudi skrajne razuzdanosti in prešerne zabave. Največja tatvina, ki sta jo izvršila je tatvina pri kramarčič Mariji Kogoj iz Florjanske ulice št. 13. Ukradla sta namreč iz kramarske barake na Vodnikovem trgu en zaboj čevljev, vrednih od 40 do 45.000 kron. Kako sta predrzno tatvino vkljub nadzorništva stražnika in še posebejno nočnega čuvaja izvedla, dosedaj še ni pojasnjeno. Večji del čevljev sta prodala in denar zabila. — Kociper je šel na zabavo v Karlovec, kjer je živel 6 dni v izobilju in si privoščil vse naslade, kolikor si jih je mogel privoščiti za 6000 K. Čez 6 dni je bil suh, vrnil se je v Ljubljano in izvršil zopet tatvino na kolodvoru. Pri tej priliki so ga aretirali in šel je hladit Karlovskega mačka v hladno kazišnico. — Drugi obtoženec se je priklatil domov iz grških zaporov. Med potjo je obiskal nekakega znanca v Beljaku, pri katerem je imel shranjeno 30.000 K. Ta denar si je zaslužil leta 1918 na kolodvoru v Beljaku, kjer je služil kot varnostni organ. Priznal je sam, da je vstopil v vojaško službo na kolodvoru, da je lažje kradel iz žel. voz razno blago, kar se mu je tudi izborno posrečilo. — Izborni je živel in si napravil lepe prilhanke. Kradla sta obtoženca vse, kar jima je prišlo pod roke in sta nastopala jako zvijačno in predrzno. Kradla sta tudi suho robo — škafe pri trdnici Rohman v Ljubljani — razno perilo, oblike in razne druge stvari. Obsojena sta bila vsak na dve leti in pol težke ječe poostrene s postil, tencami in težkimi ležalci ter morata povrniti branjevki Kogojevi 11.000 K.

— Nesrečen voznik. V Kolodvorski ulici se je prekučil vozniku M. voz in razbil pri Vodniku 4 velike šipe, vredne 1000 K.

— Kopanje na prepovedanih prostorih. Kljub več nesreč, ki so se že pripetile v letošnji kopalni sezoni, se dobe še vendar ljudje, ki se ne ozirajo na prepovedi, kje je zabranjeno kopanje. Policija je pred kratkem zasajila zopet 3 kopalce na prepovedanih krajih. Vsi ti nepredvidni bodo strogo kaznovani.

— Poneverba. Prodajalki Ani Ramovž je izročila trgovca Ana Lapajne v Prešernovi ulici vsoto 1000 K, da ji preskrbi Ramovževa na Dunaju razno blago. Ramovževa pa je pozabila na Lapajnetovo in denar veselo zapravila.

— Mlada tatlica. Neka 13 letna nepoznana deklica je ukradla služkinji Mariji Vičič, Pred konjušnico št. 5 iz nezaklenjene spalne sobe 160 K denarja. Dekle je malo pred tatvino kupilo pri Vičičevi za 2 kroni so-

late, samo zato, da je videla, kam spravlja Vičičeva denar.

— Škornje. Posetniku Jakobu Vidmar v Sp. Siski je ukradel neznanec 1 par škornjev, vrednih 500 K.

— Izgubljen. Izgubljen je bilo od Škofje ulice 12 po Vidovdanskii cesti, Sv. Petra cesti, čez Zmajev most, čez trg, do Pred Skofje 2 sliki. (Bled in Zatisje). Pošten najditelj naj jih odda pri gd. dr. Mraku, Pred Skofijo 15, III. nadst.

Maribor.

Zdravstveni teden, ki se v zvezi z zdravstveno razstavo odrti v Mariboru dne 7. t. m. obeta postati zelo zanimiva prireditve. Celjska poročila o zdravstvenem tednu, ki se je baš te dni zaključil, so polna hvale o izborni prireditvi ter o velikih koristih, ki so s temi poljudnimi predavanji združene za vsakogar. Nadejati se je, da bo to hvalevredno prizadevanje jugoslovenskega akad. društva »Janušič« našlo tudi v Mariboru potrebno razumevanje in doseglo svoj plemeniti namen. Zdravstveni teden se odrti v nedeljo ob 10. uri dopoldne v državni realki z otvoritvenimi govori gg. okrajnega glavarja dr. Lajnšiča in docenta dr. Matka.

Na mariborski trgovski šoli je s pričetkom prihodnjega šolskega leta razpisano eno mesto učitelja trgovske stroke, eno mesto učitelja slovensčine v zvezi z italijansko in francoščino in eno mesto učitelja stenoigraffe v zvezi z lepomisjem ali slovensčino oz. nemščino.

Prvo grozdje. Mariboru je prinesel večerajšnji dan prvo grozdje, ki pa je še precej »kislo«, namreč po 52 kron kilogram.

Celje.

Novo odvetniško pisarno je otvoril v Aleksandrovi ulici dr. Alojzij Rakun, ki se je priselil iz Sevnice ob Savi.

Po dolgotrajni neznanosti vročini je v četrtek popoldne pričelo deževati po naših krajih. Dež je hitro ohladil zrak in odpravil neznozen prah. Samo škoda, da je deževalo le kake pol ure.

Stavka je izbruhnila v tovarni porcelanskih izdelkov v Ljubljah pri Celju. Delavci so stavili zahteve po zboljanju plač. Vršila so se pogajanja, ki pa niso dovedla do uspeha.

Sokolstvo.

Sokol l. uludno vabi vsa ona društva, katere dosedaj še niso prijavila sodelovanja pri otvoritvi telovadšča, da blagovolijo to čimprej javiti. — Odbor.

Izkaznice za polovično vožnjo na Vrhniko se izdajajo v Narodnem domu, odbovna-soba v soboto od 5. do 7. ure zvečer. — Ljubljanski Sokol župa.

Sokolski zlet v Sevnici posavskega okr. zgrabačke župe v nedeljo, dne 7. avgusta obeta biti sijajna manifestacija sokolske ideje. Najsičajnejša točka pa bo gotovo nastop podoliciške šole iz Zagreba z vojaško godbo zagrebske garnizije s svojimi bojnimi vajami v polni vojaški opremi. Sevnški Sokol se pripravljajo z vso vmeno, da dostojno sprejme številne goste, ki so napovedani od blizu in daleč. Na progah Ljubljana—Maribor—Zagreb do Sevnice polovična vožnja! V nedeljo vsi v Sevnico! Zdravo!

Zunni zlet Celjske Sokolske župe se vrši dne 14. avgusta v Šoštanji Šoštanjski Sokol je v času najhujših narodnih borb stal verno na straži in je namen zleta zlasti ta, omogočiti istemu zgradbo lastnega doma. Zato prosimo, da se vsa narodna društva na to prireditve ozirajo in na ta dan ne prilagajajo svojih veselje. — Bratska društva opozarjamo, da pošljejo takoj kratka poročila o svojem letnem delovanju za zletni Vestnik br. Luznika v Celju, Gregorčičeva ul. št. 3. Vestnik naj bi vseboval o vsakem društvu, včlanjenem v CSZ, točne podatke o društveni statistiki in delu, katere poročila naj v svoji celoti podajo jasno sliko naše sokolske snage! Tudi drugim pozivom je točno ugoditi, kajti ravno v tem se zrcali marljivost društev in zavedanje odborov sokolskih dolžnosti. Dne 14. avgusta vsi v Šoštanj!

Sport in turistika.

S. K. »Primorje«. Z ozirom na poročila o nedeljski plavalni tekmi na Ljubljani v gotovih ljubljanskih časopisih ugotavljamo resnici na ljubo, da so poročila oz. kritike pomanjkljive oz. ne odgovarjajo dejstvu. V zadnjem času se nas skleda zastavljati v Ljubljani našim uspehom. Vsled tega smo primorani odšle poročati o doseženih uspehih pri tekmah, pri katerih bomo sodelovali, sami, da na ta način dobi občinstvo resničen in jasn pregled o razvoju in napredku našega sporta. Evo točno poročilo o nedeljski plavalni tekmi: Plavalna tekma je pokazala, da imamo med Slovenci mnogo izbornih moči, kojim manjka še precej trajiniga. Kljub tem moramo z veseljem konstatirati napredek, kajti doseženi časi v posameznih točkah so dovolj jasni dokazi za to. Da pa med našim občinstvom manjka še precej razumevanja za sport, je pokazala tudi ta sportna prireditve kakor mnogostevilne druge prireditve teh vrst. Skoraj vedno in povsod vidi se ene in iste obraze, ene in iste ljudi. Nasprotno je pokazala naša mladina veliko več razumevanja za sport. Mnogostevilni klubi, 8 po številu, moramo omeniti specielno še žensko Telovadno društvo, ki so priljavili svoje tekmovalce, nam jasno pričajo o tem. Dnevni red, ki je bil bogat na točkah in po številu prijav je otvorila skupina, ki je igrala 50 m sprint. V krasnem tempu je zmagal član S. K. »Primorja« Vrečko Milan 35. — (lanski slov. rek. 48.40.); II. Ravnik Fr., »Ilirija« 36. —; III. Kramaršič Vinko »Lj. S. K.« 39.6. Krasna je bila tekma juniorjev na 50 m, iz katere je izšel kot zmagovalac član S. K. Primorja Hribernik Zoran 41.2 (lanski slov. rek. 48.40.); III. Navinšek Ervin »Lj. S. K.« 42.2 in III. Leskovec J. »Jadrana« 44.6. Lepa je bila tekma dečkov na 50 m, 18 po številu, ki so startali v dveh skupinah. Prvi je dospel na cilj kot zmagovalac Joža Medved Lj. S. K. 46. — (lanski slov. rek. 54.40.); II. Erbenšek Drago »Jadrana« 46.5, III. M. Bleitweis Lj. S. K. 46.7. Pri plavanju dam na 50 m zmaga sigurno gđc. A. Cerne »Ilirija«, ki reže v 45.5 kot prva čl. II. Prekuh Franja »Zen. tel. društvo« 51.4 in III. Premelč M. »Z. T. D.« 53.2. K najzanimivejši točki dnevnega reda spada sigurno štafeta 4 x 50 m. sprint. Nastopila sta saom moštvi »Lj. S. K.« in S. K. »Primorja«, dočim so druga prijavljena odstopila v zadnjem času. V krasnem elanu zmaga sigurno štafeta S. K. Primorja s časom 3.14 v sledeči sestavi (Martelanc A. — Vrečko M. — Zore M. — Hribernik Z.) V razdalji 15 m za prvo reče cilj štafeta Lj. S. K. (Navinšek — Trnkoczy

— Grife — Kramaršič. 100 m bok je bil prvi Ravnik Franja »Ilirija« 1.27 (lanski slov. rek. 1.46.40.); II. Navinšek Ervin »Lj. S. K.« 1.33 in III. Pečjak O. Lj. S. K. 1.34. — Iz plavanja 100 m vznak je izšel tudi letos kot prvak Debelak Milutin »Primorje« s časom 1.39 ter tako zboljal svoj lanske sezone postavljeni rekord 1.45.40.; II. Ulcar N. »Ilirija« 1.42; III. Sancin Savo »Primorje« 1.45 — 100 m sprint. Prvi Vrečko Milan »Primorje« 1.23 (lanski slov. rek. 1.38.40.); II. Kramaršič V. Lj. S. K. 1.29 in III. Panjak S. K. »Ilirija« 1.42. Pri damski tekmi na 300 m je dosegla gđc. Vrtačnik Lj. S. K. 5.45 (lanski slov. rek. 6.23) prvo mesto, gđc. Prekuh Z. T. D. 5.52 drugo in gđc. Premelč Z. T. D. 6.08 tretje mesto. 1000 m prosto je tvoril višek napetosti. Prvi je dospel na cilj Lukan Matija Lj. S. K. in drugi Svigelj Fedor Lj. S. K. Skoki. Zmago je doprinesel v te interesantni točki Auerbachov skok g. Grlica Bogomiru Lj. S. K. Drugo mesto je zavzel g. Navinšek E. Lj. S. K. kot poslednja točka dnevnega reda se je igral prvič v Ljubljani »Waterpolo« koji igra je sledilo občinstvo s razumljivim zanimanjem. Igralo je »Lj. S. K. proti »Primorju«. Obe moštvi sta bili sestavljeni iz najboljših igralcev imenovanih klubov. Zato je bila igra tudi živahna in do konca napeta. Zoga je letala v lepi in sigurni kombinaciji po prostoru. Izborni igro so predvajale obe napadaln vrsti. A tudi obe obrambi so zadostile popolnoma svoji nalogi. Vrata sta bila prav dobra. Zmago odločilni gol je doseglo moštvo Lj. S. K. v zadnji minuti prve polovice. Končni rezultat 1:0 v prid Lj. S. K. Polčas istotako. Sodnik g. Pretnar jako dober. Tako izgleda objektivna sodba plavalne tekme 31. m. ter priporočamo isto objektivnost g. kritikom vseh sportnih prireditev, ki s svojimi poročili niso brzkone doprinesli mnogo k uspehu sporta.

Wiener Sportklub: Ilirija. Danes in jutri se vrše na prostoru Ilirije dve mednarodni nogometni tekmi med kombiniranim moštvo Wiener Sportkluba in Ilirijo. Wiener Sportklub gostuje s tem v Ljubljani drugič. Lani je podalo njegovo kompletno I. moštvo najlepšo igro od vseh tujih klubov, ki so posetili Ljubljano. Moštvo, ki nastopi danes in jutri, je sestavljeno iz I. moštva in rezerve. Wiener Sportklub se smatra poleg Rapidia in Amaterjev za najboljšega interpretira izvrstne dunajske nogometne šole. — V soboto se prične tekma ob četrtn 19. uri, v nedeljo ob 18. uri. Predprodaja vstopnic v trgovinah Kanc in Pevalek v Zidovskih ulici.

Književnost in umetnost.

St. 5 in 6 »Pevca«, glasila pevске zve

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

»Zdaj ne ve živa duša, kako je umrl vaš brat!« je šepnila Katarina svojemu soprogu, ki je ves bled in mrk prisostvoval temu strašnemu dogodku.

Toda motila se je! Vendar je bil na svetu nekdo, ki je vedel za njuno skrivnost! In ta nekdo je bil Nostradamus...

Stirinajst dni po opisanih pripekljajih je posetil Nostradamus mojster Pézenac in dejal:

»Kralj hoče govoriti z vami. Dospel je ukaz, da naj vas predstavim njegovemu veličanstvu!«

Nostradamus ni trenil z očmi. Razkovali so ga. Radovoljno je šel s stražarji, ki so ga obkolili. Potisnili so ga v zaprto kočijo, v katero je sedlo z njim vred četvero arkebuzirjev z nabiti arkebuzami in prižganimi netili. Kočija, zaprežena s parom konj, se je spustila v dir in je drdrala ves dan in še dolgo v noč.

Jetnik vso pot ni črnil besedice. Zdelo se je, da je ugasnil nadnaravni plamen v njegovi duši. Nostradamus je bil samo še človek — da, manj od človeka: beden košček telesne muke in duševnega trpljenja. Od strašne minute, ko je zvedel, da se je Marija vdal Henriju in se je rodil iz te spojitve sin, ni več iskal stika z nevidnimi silami. Čakal je le še smrti. Vse njegove misli so se vrtile okrog ene same:

»Ona je mrtva zame. Mrtva na vekomaj. Kako je morala trpeti, ko se je ločevala od mene za zmerom! Bog ve kolikokrat je preklela tega sina, ki zdaj ovira edinstvo najinih duš! Ne bom je sovražil zaradi njene slabosti. Maščevati jo hočem, njo in sebe... toda na onem svetu, kjer bi živila drugače skupaj, bo ona prebivala v eni, a jaz v drugi sferi... Ločena sva na vekomaj, brez upanja združitve... Zbogom, Marija, ki sem te ljubil tako zelo, da sem zavrgel prisego, storjeno rodnim materi!... Zbogom, ti moje vse! O, da bi poslal vsaj še eden tvoj pogled na temno cesto, ki hočem stopiti nanjo!«

»Začel je okrog polnoči gosti šumenje, kakor bi se bili pripeljali v les z železnimi vejami in jeklenim listjem.

»V kraljevem taboru smo,« so govorili med seboj, val veseli, da je vojnja pri kraju.

In res sta se konja kmalu ustavila. Spravili so jetnika z voza in ga odvedli v prostoren šotor, na katerem je vihralo bandero Franca I. Kralj je bil v šotoru; drugoval mu je več višjih častnikov, kronski vojskovodja in princ Henri s Katarino. Bled je bil in shujšan; oči so mu bile rdeče kakor oči človeka, ki mnogokrat plaka. Franc I. je dolgo gledal jetnika in ga je vprašal nazadnje:

»Zakaj vas drže v tournonski ječi?«

»Zato, ker sem rešil bolno deklico,« je odgovoril Nostradamus.

»Kdo vas je dal prijeti?«

»Gospod Ignacio de Loyola.«

»Se kralj se je stresel, ko je začul to ime. Več navzočih se je spoštljivo odkrilo. Franc I. je dolgo molčal in premišljeval. Nato je povzel:

»Poizkusili ste oteti mojega sina...«

»Nisem ga otel,« je dejal Nostradamus.

»Dal« je rekel kralj s pridruženim vzdihom. »Toda poizkusili ste. Iz dobljenih poročil o tisti strašni noči razvidim, da ste izkušali sestaviti protistrup. Nedyomno je bilo že prepozno...«

Kraj je naglo dvignil roko na oči ter si obrisal solzo. Nostradamus ni rekel ničesar. Ostali navzoči so radovedno gledali mladega moža, ki je bil tako pošastno shujšan in je gledal tako žalostno, čeprav so govorili o njem, da mu dajejo tajne sile oblast nad vsemi ljudmi.

»Pravijo,« je povzel Franc I., »da ste ozdravili hromo deklico v Tournonu s pomočjo peklenjskih sil. Castitljivi Ignacij de Loyola nam je poslal pismo, v katerem trdi, da ste živa nevarnost za krščanstvo naše dežele. Toda poizkusili ste ohraniti življenje mojemu sinu. Mladi mož, zaradi vašega častnega in večnega blaga vam ukazujem, da se odrečete svojemu poštenju. Idite. Ako vas primejo moje oblasti v drugo, vas ne bom mogel več pomilostiti. Danes pa plačam dolg hvalečnosti, ki sem ga prevzel po svojem ljubljem sinu. Idite v miru, darujem vam prostost!«

Tisti hip pa je Katarina mignila Henriju. Princ je stopil dva koraka naprej in izpregovoril:

(Dolje preb.)

Razširjajte „Jugoslavijo“.

Proda se:

ENODRUŽINSKA HIŠA.

Ponudba pod »Otočar denar« na upravo lista.

1663

1 VAGON SENA

večinoma detelje. Interesenti naj navedejo najvišjo ceno, katero lahko plačajo takoj na »Seno« poštno ležeče Ribnica-Dolenjaki.

1621

400 ŽARNIC

10 HK, 110 Voltov — Metax. Naslov v podružnici »Jugoslavije« v Celju.

1620

MAJHNO HIŠO Z VRTOM

v Spodnji Šiški, blizu državnega kolodvora. Izve se v upravi lista.

1663

HIŠA Z GOSTILNO IN TRGOVINO

k temu pripada 1 gosp. poslopja, 1 kozole in 7 oravov zemlje. — Naslov v podružnici »Jugoslavije« v Celju.

1619

DVE HIŠI Z VRTOM

v Zagorju ob Savi št. 16 in 59, sredi trga pri cesti, za vsako trgovino in obrt pripravi. Roza Rovar. Kočevje.

1618

ENONADSTROPNA HIŠA

z malim vrtom, pripravna za vsako obrt, se ugodno proda. Kupcu stanovanje na razpolago. Olince, Vrtna ulica 67, pri Ljubljani.

1616

I BOLNIŠKI STOL

na treh kolesih, 1 kompletan štedilnik, srednje velikosti s ploščami, 1 pleteno stojalo za puške, 1 stojalo za sezuvanje čevljev, 1 miza za pisalni stroj. — Ogleda se Tržaška cesta št. 13.

1602

VSE KOLARSKO ORODJE

ter nekaj pripravnega lesa — zaradi smrti. Oddam tudi delavnico v najem na trgu v Sevnici. Poizve se pri Alfonzu Jošt, Sevnica. Cena po dogovoru.

1609

ENONADSTROPNA STANOVANJSKA IN TRGOVSKA HIŠA

z velikim gospodarskim poslojem, z velikim vrtom za zelenjavo, z njivami in travniki je zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji z živim in mrtvim inventarjem. En trgovski lokal in veliko stanovanje je takoj na razpolago. Milada Schaffnerjeva, Ptui. Krekova ulica št. 6.

1607

12 ŽAG ZA POLNOJARNIK

oddam po nizki ceni. I. Stanovič, ključavničar. Selenburgova ulica št. 6.

1595

DVE ELEGANTNI NA POL POKRITKE KOČIJE

različni vozovi (zapravljeni) vedno na razpolago. Ivan Mandel, kolarški mojster v Kočevju.

1597

TRIJE ŠE NERABLJENI DINAMO-STROJI

proizvodi tvrdke Dynamo-Werke A. G. Dunaj za vrtilni tok in sicer 2 po KW 0.9 in 1 PS, v 380-220, 50 period ter 3 1400 obrati na minuto. Naslov pove upravi lista.

1600

6 PLISASTIH FOTELJEV in KANAPE.

Poizve se v upravnistvu.

1593

POSESTVO

s hišo in gospodarskim poslojem ter 16 oravov njiv, travnikov, gozdov in pašnikov takoj proda. Posedstvo leži pol ure od Kolovora, šole (ljudske in gimnazije) fare in mesta Kočevje in se proda za 85.000 K. Več nove trgovce Ivan Hönigmann v Kočevju.

1541

Kupi se:

1 ELEKTROMOTOR, 300 VOLT NAPETOSTI

1/2 PS, z 1200 obrati na minuto, z pogonskim oporom, se takoj kupi. Cenjene ponudbe posil na upravnistvo lista.

1613

TAMBURAŠKI INSTRUMENTI

za novo ustanovljeni tamburaški zbor se kupijo ali vzamejo v zameno za izvrsten celo, violo in gosli. Ponudbe na upravo »Jugoslavije«.

1596

Službe:

OSKRBNIK (MAJER)

za boljšo kmetijo se išče. Zelim, da zna njegova žena dobro kuhati za posle, oz. družino. Oženjen brez otrok imajo prednost. Fran Juvan, Ljubljana, Martinova št. 26.

1598

DVA URARSKA POMOČNIKA

se takoj sprejmeta. Oskrba eventualno v hiši. Rudolf Bizjak, Maribor, Gosposka ul.

1564

INTELEKTNEGA VAJENCA

za živo mehaniko sprejme tvrdka Fr. Bar. Cankarjevo nabrežje 5.

1663

FOTOGRAF ALI FOTOGRAFINJA

samo prvovrstna moč se sprejme za stalno. Atelje Kieser, Maribor, Gregorčičeva ul. 20.

Razno:

DIJAKINJA UČITELJŠKA

dobljajo stanovanje pri boljši družini, če ponujajo učenko (oz. učenca) za meščansko ali ljudsko šolo. — Naslov v upravi lista.

1617

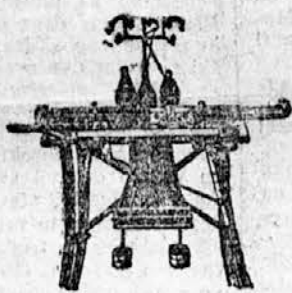
Industrijsko podjetje v Mariboru išče za takojšnji nastop izurjeno

strojepisno in stenografinjo

ki je popolnoma vešča slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki in navedbo plačila pod „INDUSTRIJSKO PODJETJE“ upravnistvu lista.

Pozor!

Brez konkurence!

Sprejema se vsaka množina nogavic na podplatenje. CENE: z bombaževino 22 K, s svetlim sukancem podplatenje 30 K. Skladišče novih nogavic, kakor tudi bombaževine, ter svilenega sukanca za ročna pletenja po najnižjih cenah.

Sprejema naročila po meri

I. Mariborska strojna pletarna

IVO BARTA, Maribor

Orožnova ulica št. 6.

828

Viktor Horvat pletarski mojster Radovljica — Gorenjsko.

Priporočam svoje pletarske izdelke kakor potne kovčge, košare, vseh vrst mize, stole, cvetlične košare, mizice za ročna dela, kakor tudi vsakovrstne izdelke iz rafije.

Moji izdelki se dobivajo v Radovljici št. 24, v Ljubljani Stari trg št. 21, kjer se tudi vsa naročila sprejemajo. Trgovci na debelo znaten popust. Za obilna naročila se priporoča

Viktor Horvat.

IZJAVA.

Ker sem prišel do prepričanja, da si zmore delavstvo le s poštenim, smotnim delom pomagati, a vsaka nasilna dejanja, kakor jih izvajajo nekateri pristaši komunistične stranke, pa delavstvu le škodujejo, izjavljam tem potom, da izstopam iz vseh komunističnih organizacij, tako političnih, kakor strokovnih.

Razstnik, dne 4. avgusta 1921.

Franc Podstudenšek, rudar.

Hiša

lepa nova enonadstropna se proda v Celju na prijaznem kraju tik Savinje. Jako sposobna za pekarijo. Bolj natančno se izve pri g. Ignac Kenda, Mariborska cesta 9. Celje.

Trgovski pomočnik

mešane stroke se sprejme takoj ali s 15. septembrom t. l. Prednost imajo oni, ki so verzirani v hmeljski in lesni trgovini.

Ponudbe na:

Franc Oset, Vrnsko pri Celju.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolake potrebšarine, kroja, telovadne obleke, čevlje, ovratnike gumba za žlane in žanice, Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER

Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Večja množina odpadkov

od belega papirja

se proda.

Porabljivo zelo za mesarje, delikatese itd.

Natančneje v upravi lista.

Prodajalko

sprejme takoj modna trgovina Kette, Ljubljana.

Prvi detailist

se sprejme la. moč v špecerjski trgovini v Ljubljani. Ozira se le na boljšo in zanesljivo moč. Pismene ponudbe pod šifro »Detailist« na upravnistvo Jugoslavije.

Raznovrstno

Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo 1 in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovoda, paro kanalizacijo, (škotske) irske peč, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje LJUBLJANA.

Prvovrstnega knjigovodjo

ki je dobro izveščen v trgovskem knjigovodstvu in dober bilancist, kakor tudi prvovrstno stenografinjo in strojepisno išče za čimprejšnji nastop družba „Impex“ v Ljubljani.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje dr. z o. z.

v Ljubljani, Gradišče šte. 9. jako poceni zaradi premenjene dispozicije

proda

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boveri z reostatom in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, kompletan.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

Naznanilo!

Naznanjam cenjenim veletrgovcem in mlinarjem, da sem otvoril komisijsko in agenturno trgovino z vsemi deželnimi pridelki, kakor pšenico, moko, ovsem, mastjo, slanino itd.

Prejemam tudi v komisijo v moje skladišče razno sveže sadje, ter kolonijalno in špecerjsko blago.

Naročila se bodo strogo, solidno in točno izvršila, za koje se vam priporoča

Jakob Hemler

Novi Sad Bačka, Futoška ulica 56.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice pri Novem mestu

zdravi reumatismus, protin, neuralgijo, posledice zlomljenih kosti, ran in eksudate.

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zel. post.: Straža-Toplice. Pojasnila daje ravateljstvo.

JANCIGAJ & GAGEL

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 8.

priporoča bombaž za pletenje nogavic v vseh barvah in debelosti, najelegantnejše športne čepice od 40 K naprej, kakor tudi različne čevlje in gamaše po najnižjih cenah.

836

Krompirjeva škrobna moka, pšenični puder, koruzni puder, škrob v zabojih po 38 in 50 kilogramov, kristalni škrob v omotih po 3 in pol kilograma, dextrin, pšenično lepilo za čevliarje ter škrob za napravljane lepiva (kleistra) nudi

FILIP MAYER, Zagreb,

Gunduličeva ulica broj 5. Telefon 18—31.

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo!“

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

:: Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in

vloge na tekoči račun po

Ustanovljen septembra 1919.

Promet v lansk. l. nad 128.000.000 K.

4¹ 0 | 2 0

čistih brez odbitka rentnega

davka.

Neposredno pod državnim

nadzorstvom.